

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Frode Kroglund, 37 01 78 12

Høringssvar av revisjonsdokument for Finsåvassdraget og søknad om utvidet slukeevne i Finså kraftverk, Sirdal kommune.

Statsforvalteren mener det må settes krav om minstevannslipp forbi bekkeinntaket i Hemsåni og ut av Bjørnestadvatnet. Begge slippene må tilføres i umiddelbar nærhet til bekkeinntak eller dam. Begge vannforekomstene har et potensiale til å bli velfungerende økosystem, men trenger vann og habitattiltak for å få til dette.

Økt slukeevne ved Finså kraftverk kan aksepteres under forutsetning av at dette ikke er til skade for biologiske kvalitetselement i Bjørnestadvatnet og i nedenforliggende Finsåni. Det må utredes om det kan etableres to-veis konnektivitet mellom Bjørnestadvatnet og Finsåni. Dette kan være utfordrende som følge av manøvreringshøyde, men kan være oppnåelig dersom krav knyttes til fiskens vandringsperioder.

Det må innføres standard naturforvaltningsvilkår ved samtlige kraftverk. Vilårene må hjemle habitattiltak i berørte vannstrenger, men også at kompensatoriske tiltak kan iverksettes i mulige gytebekker inn til magasinene.

Det er et annet fokus på vannkraft i dag enn tidligere, blant annet som følge av vannforskriften og EU-taksonomi. Kunnskapsgrunnlaget er under stadig utvikling og tiltak som ble vurdert som urealistiske for noen 10-år siden vurderes i dag som realistiske. Revisjonen må ikke hindre iverksettelse av tiltak som ikke var påtenkt i søknaden. Når slik kunnskap foreligger, må man kunne pålegge avbøtende tiltak i magasinene som ikke påvirker manøvreringen av disse. Hvis dette ikke ligger innenfor det som kan pålegges ved standard naturforvaltningsvilkår, må revisjonen av konsesjonsvilkårene hjemle slike tiltak.

Statsforvalteren viser til høringsbrev fra Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) datert 17. november 2020 og epost fra saksbehandler hos NVE med utsatt høringsfrist.

Bakgrunn

Den 5. mars 2013 fattet Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Finså-vassdraget i Sirdal kommune.

Agder Energi Vannkraft AS (AEVK) sendte 30. oktober 2016 en søknad til NVE om vurdering av konsesjonsplikt for å øke slukeevnen til Finså kraftverk. I vedtak fra NVE datert 29.06.2017 bestemmer NVE at søknad om utvidet slukeevne ved Finså kraftverk er konsesjonspliktig. Videre anbefalte NVE at denne søknaden ble tatt med som en del av revisjonen av Finså-vassdraget som AEVK da jobbet med.

AEVK sendte inn søknad om revisjon av konsesjonene samt økt slukeevne ved Finså kraftverk i august 2020. Revisjonen omhandler 5 magasin med tilhørende bekkestrekninger.

Konsesjonssøknaden gjelder en utvidelse av slukeevne i Finså kraftverk fra dagens ca 8,8 m³/s til 10,1 m³/s. Utvidelse av slukeevnen i Finså kraftverk vil gi en økt effektinstallasjon på 3,1 MW til en samlet effekt på 35,3 MW for de tre kraftverkene Finså, Osen og Kuli i vassdraget. Produksjonen vil øke med ca 5 GWh/år i Finså kraftverk, som gir samlet produksjon på ca 224 GWh/år i vassdraget.

Høringen omfatter dermed både en revisjon av konsesjonsvilkår og en søknad om endring av konsesjon.

Hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger som har oppstått som følge av reguleringen eller utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonene om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) og overføringer omfattes ikke av de forhold det er anledning til å revidere. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere endringer i manøvreringspraksis, minstevannsslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

Sirdal kommune fremmet krav om revisjon i 2011. I 2013 ble det laget en prioritert liste over tiltak. I perioden 2012 til 2015 har Terrateknikk utarbeidet flere notat på problemkartlegging og på avbøtende tiltak i vassdrag knyttet til revisjonen av vilkårene i Finså-vassdraget. Fiskeforekomstene er undersøkt av Gustavsen naturanalyser i 2013 og 2017.

Alle magasin med utløpsbekker som berøres av denne revisjonen er i dag definert som sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF). Miljømålet for SMVF betegnes som "godt økologisk potensial" (GØP). GØP er den beste økologiske tilstand man kan oppnå samtidig med at hensikten (for eksempel kraftproduksjon) med inngrepet ikke blir betydelig berørt. Realismen i mulige avbøtende tiltak skal vurderes. Tiltakene skal ikke ha betydelig negativ innvirkning på vannbruken (for eksempel kraftproduksjon eller flomdempning) eller ha negative miljøkonsekvenser i et større perspektiv. Hva som ansees som realistisk må avgjøres av ulike sektormyndigheter og vil være vannforekomstspesifikke avgjørelser.

Statsforvalteren sine vurderinger

Lista over ønskede tiltak fra Sirdal kommune er omfattende. Statsforvalteren velger å ikke gå inn i alle temaene, men kun forholde seg til direkte og indirekte effekter som har konsekvens for biologisk mangfold i vannforekomstene, vannforskriften og laks- og innlandsfiskeloven. Samtidig vurderer vi om kunnskapsgrunnlaget er godt nok og om de foreslåtte avbøtende tiltakene kompenserer for negative effekter i tilstrekkelig grad. Vår målsetning er at biologisk mangfold i vassdraget som helhet etter revisjon skal fremstå som «bedre» enn i dag. Vi legger vekt på å foreslå tiltak der vi mener det er realistisk og der tiltak vil kunne gi en betydelig effekt for vassdraget.

Området - kraftverk

Revisjonen omfatter kraftverkene Kuli, Osen og Finså. Kraftverkene påvirker 5 magasin med tilhørende utløpsbekker, tilførselselver til magasinene, samt vannføring på grunn av overføringer for enkelte elver (se tabell nedenfor for mer data). Bekkene ut av Kulivatn (0,9 km lang), Førevatn (0,8 km lang), Nespervatn (1,8 km lang) og Lindvatnet (1,8 km lang) er tørrlagte og uten minstevannføring. Restfeltet nedstrøms magasinene er alle i størrelsesområdet 0,6 til 1,9 km². Restfeltet til Hemsåni er på 8,2 km² mens restfeltet til Finsåni mellom Bjørndalsvatnet og Sirdalsvatn er på ca. 15 km².

Halve nabovassdraget Hemsåni er overført til Mjåvatn via et bekkeinntak. Derfra renner vannet med naturlig fall til Førevatn. Denne overføringen påvirker hydromorfologiske egenskapet i Mjåvatn samt i bekk mellom Mjåvatn og Førevatn. Nedbørfeltet til Mjåvatn målt ved innløpet til Førevatn er på 2,5 km². Dette betyr at overføringen fra Hemsåni har økt vanngjennomstrømmingen i Mjåvatn med en faktor på ca. 3,5 mens oppholdstiden i innsjøen er tilsvarende redusert. Overføring fra Nespervatn til Bjørnestadvatn vil ha tilsvarende effekter der. Dette er forhold som det i liten grad er fokusert på i søknaden.

Kraftverk som ikke inngår i revisjonen

Hemså kraftverk ble i 2020 etablert i restfeltet til Hemsåni (nedstrøms bekkeinntaket). Vanninntaket til er ca. 2,7 km nedstrøms bekkeinntaket (overføringen til Mjåvatn). Rørgata til kraftverket er på 0,7 km. Uregulert bekkestrekning nedstrøms dette kraftverket er på ca. 1 km. Hemså kraftverk skal slippe minstevannføring fra inntaksdammen på 60 l/s i sommermånedene og 30 l/s i vintermånedene. Fylkesmannen i Vest-Agder frarådte at det ble gitt konsesjon til dette kraftverket.

Gamle Finså kraftverksmuseum ble vedtatt konsesjonsfritt i 2013 og skal ferdigstilles i 2021. Elva mellom Bjørnstadvannet og Sirdalsvatnet er på ca. 6,3 km. Fra utløpet til kraftverket til Sirdalsvatn er det ca 0,7 km. Gamle Finså kraftverk planlegger å slippe minstevannføring fra inntaksdammen på 52 l/s i hele året.

Hemså kraftverk og Gamle Finså kraftverksmuseum er ikke en del av revisjonen, men vil påvirke mulighetene for avbøtende tiltak i de respektive vannforekomstene. Begge kraftverkene er omtalt i søknaden fra AEVK, men ikke i forhold til tiltak.

I tillegg er det to små kraftverk på vestsiden av Bjørnstadvatnet. Disse har ingen opplagt betydning for vannforekomstene som inngår i revisjonen.

Vannforskriften

AEVK skriver i revisjonsdokumentet at Finsåvassdraget ikke er prioritert høyt i den nasjonale gjennomgangen av alle vassdrag som kan tas opp til revisjon innen 2022 (NVE/MD rapport 49/2013). I Agders egen rapport "Regional prioritering av vassdrag med kraftanlegg" er det laget en egen prioritering av de ulike vassdragene på Agder. Det ble her foreslått tiltak som bedre disponering av restvannføring og en minstevannføring i Finsåni og Hemsåni på minst 50 l/s.

I den godkjente planen for vannregion Agder for planperioden 2016-2021 (KMD, datert 04.07.2016) er vannforekomst 026-492-R Hemsåni beskrevet med moderat økologisk potensiale (MØP) og med miljømål; godt økologisk potensial (GØP). Ingen av vannforekomstene i vassdraget er gitt miljømål som kan medføre krafttap. Tiltak knyttet til vannslipp, manøvreringsrestriksjoner mm ble avvist sentralt fordi det manglet effektparametere, ikke fordi minstevannføring var urealistisk.

Vannforvaltningsplanene konkluderer samlet med at reguleringene og overføringene har medført en omfattende endring i vannforekomstenes tilstand. I henhold til EU taksonomi er inngrepene i Finsåvassdraget typiske eksempler på vannkraft som oppfattes som miljøødeleggende. Det er derfor relevant i revisjonsprosessen å vurdere hvilke avbøtende tiltak som kan gjenskape økologiske funksjoner, begrense miljøpåvirkningene og som samlet bidrar til å sette norsk vannkraftproduksjon i et bedre lys internasjonalt. Basert på en slik vurdering vil enkelte tiltak måtte utgå som følge av urimelige kostnader. Denne type informasjon er ikke fremskaffet av AEVK.

Miljøpåvirkningene i Finsåvassdraget kan forenklet oppsummeres som; stor reguleringshøyde reduserer biologisk mangfold i magasinene, tørrlagte utløpsbekker som fjerner habitat for alt akvatisk mangfold og økt vannføring (Mjåvatn) som endrer hydrologiske egenskaper som deretter påvirker biologisk mangfold. Samlet sett har reguleringene stor negativ betydning for hele vassdraget. Sidebekker til magasinene påvirkes ved at de har blitt gjort utilgjengelig for fisk som følge av nedtappa magasin på høsten. I tillegg er vassdraget sterkt forsuringspåvirket. De ulike påvirkningene utdypes nedenfor.

Klimapåvirkninger

Mens Sirdal kommune reiste problemstillinger knyttet til «klimavann», er dette problemstillinger ikke berørt i søknaden fra AEVK. Økt vannføring som følge av klimaendringer gir grunnlag for å mene at noe vann skal kunne brukes til avbøtende tiltak. Statsforvalteren støtter Sirdal kommune i dette og mener klimavann må kunne benyttes til blant annet minstevannføringsslipp.

Forsuring

Hele området er sterkt påvirket av forsurening og har vann med lavt ioneinnhold. Dette betyr at alle fisk- og bunndyrundersøkelser er gjennomført i et område hvor vannkvalitet er en begrensende faktor. Dette preger dagens økologiske tilstand.

Forsuring håndteres i dette området med internasjonale avtaler. I løpet av de kommende 10-årene vil redusert sur nedbør tillate overlevelse av fisk og øvrig akvatisk liv utover det som i dag er mulig. Lav ionestyrke i vannet kan samtidig være en utfordring for produksjon, lenge etter at sur nedbør som driver har opphørt.

At vannforekomstene i dag er forsuringsspåvirket betyr ikke at biologi skal ignoreres i revisjonen. Revisjonen skal sikre at det iverksettes tiltak som tillater etablering av best mulig tilstand når forsurening ikke lenger er en vesentlig påvirkning.

Magasinrestriksjoner

Slik Statsforvalteren har forstått revisjonen er det ikke åpnet for å endre HRV eller LRV. Vi vil samtidig påpeke at flere av magasinene synes å være regulert hardere etter 2015 enn de var opprinnelig. Dette er også et moment Sirdal kommune belyser.

Regulanten erkjenner at manøvreringen har endret seg siden anleggene ble satt i drift, men hevder at det ikke er snakk om etablering av ny praksis. Hardere drift av magasinene gjelder særlig Kulivatn og Lindvatn, mens magasinmulighetene i Bjørnstadvatnet i mindre grad benyttes (se figurer i vedlegg). Vi ber NVE vurdere om endringene i manøvrering er i henhold til konsesjonsvilkårene gitt på 60-tallet. Vi finner det også underlig at AEVK i søknaden i 2020 kun benytter tall frem til 2015. I figurene i vedlegget er verdier som ikke er inkludert i søknaden, gitt er gul innramming.

AEVK skriver i søknaden at de er av den oppfatning at tiltak som magasinrestriksjoner ikke vil gi økte verdier for allmenheten som overgår ulempene med produksjonstap og økt flom i vassdraget. Av den grunn mener AEVK at det ikke er grunnlag for å pålegge magasinrestriksjoner. Statsforvalteren mener dagens manøvrering av magasinene er til skade for det biologiske mangfoldet, men ser ikke at en heving av LRV med noen meter vil hjelpe på økologisk tilstand. Vi er også orientert om at det skal utarbeides en miljøveileder for kraftverksmagasin. Når denne veilederen foreligger, er det mulig at denne anbefaler tiltak som vi ikke kan foreslå ut fra dagens kunnskap. Eventuelle tiltak kan sannsynligvis pålegges med standard naturforvaltningsvilkår.

I forhold til Bjørnstadvatnet har AEVK beregnet at et vannslipp på 50l/s vil medføre et produksjonstap på 0,46 Gwh/år. Dette tar vi opp senere i dette dokumentet. Det samme gjelder for Hemsåni.

Minstevannføring

Det er ingen vannslipp ut av Kulivatn, Førevatn, Nespervatn, Bjørnstadvatnet og Lindvatn. Vannstrekningene mellom de ulike reguleringsmagasinene er kort, og restfeltet til disse bekkene er så små at det vil være vanskelig å reetablere fiskehabitat og fungerende økosystem uten omfattende vannslipp. Fremfor å slippe vann til en bekk som sannsynligvis ikke vil fungerer som gytebekk vil Statsforvalteren heller vurdere å pålegge habitattiltak i andre bekker og på denne måten sørge for at disse områdene vil fungerer som produksjonsområde for fisk. Når dette er gjennomført, er det relevant å vurdere stans i fiskeutsettinger. Eventuelle tiltak kan sannsynligvis pålegges med standard naturforvaltningsvilkår.

Vannføring fra Hemsåni til Førevatn via Mjåvatn og fra Nespervatn til Bjørnstadvatnet har økt. Økt vannføring vil påvirke hydromorfologiske egenskaper i både bekk og innsjø.

Mjåvatn er eneste gjenværende fungerende vannforekomst i området. Denne vannforekomsten må skjermes fra påvirkninger eller omgjøres til en SMVF. For å redusere påvirkningen på Mjåvatn vil vann kunne sluses fra Hemsåni til Førevatn i rør. Da vil Mjåvatn fremstå som mer uberørt av kraftverk. Dette vil også bedre situasjonen knyttet til erosjon i Mjåvatn med utløpsbekk. Hvis dette tiltaket er urealistisk må man fokusere på erosjonssikring.

Biologi

I revisjonen er det vesentlig å stille spørsmål om hvilke naturverdier som kan restaureres eller få økt verdi ved tiltak uten vesentlig tap av kraft? Statsforvalteren kan ikke se at endringer i reguleringsnivå eller minstevannslipp til bekkene mellom magasinene vil bedre naturtilstanden. Sannsynligvis har reguleringene medført økt erosjon, utarming av produksjonsforhold og bidratt til redusert ionestyrke. Samlet har dette ledet til dårligere fiskeproduksjon enn det området hadde før forsuringen drepte ørreten. Dette innebærer at området neppe vil fremstå som produktive fiskevann i fremtiden ved slipp av minstevann alene.

Statsforvalteren mener det må gjennomføres en systematisk gjennomgang av tilløpsbekker til de ulike magasinene for å identifisere bekker som kan opparbeides til velfungerende gytebekker. I denne sammenheng er det også relevant å inkludere en vurdering av om det er relevant å tilføre gytestrekningene gytegrus eller gytegrus supplert med kalkgrus. Dette vil kunne motvirke redusert ionestyrke og forsuringspåvirkninger. Dette er enkle tiltak som bør kunne pålegges AEVK. Pålegget begrunnes med at reguleringene har endret vannkvalitet i magasinene og at denne endringen kompenseres med tiltak i tilførselsbekker.

Dagens konsesjon inneholder en plikt knyttet til fiskeutsettinger. I fremtiden mener Statsforvalteren der er mer relevant å se på habitatfremmede tiltak fremfor utsettingspålegg. Relevante tiltak kan være bruk av oppvandringsramper som gjør det mulig for gytevadrende fisk å nå gyteområder til tross for lav magasinifylling. Standard naturforvaltningsvilkår vil også gi hjemmel til pålegg som i dag ikke er vurdert eller kjent som avbøtende metode.

Statsforvalteren mener hydromorfologi skal inkluderes på en mer forpliktende måte enn denne påvirkningen er i søknaden. Slike vurderinger er inkludert i flere av habitatundersøkelsene utført av Terrateknikk. Ettersom vi allerede har antydning at vi ikke ser noe faglig robust grunnlag for å kreve minstevannføring mellom de ulike magasinene, tas dette temaet kun i vårt høringsvar opp for restfeltet til Hemsåni og Finsåni samt at det må lages en plan for kompensasjonstiltak i enkelte tilførselsbekker.

Estetiske forhold

Særlig Bjørnstadvatnet er synlig fra vei. Her er det relevant å vurdere en begrensning i reguleringshøyde ut fra estetiske forhold. Høy fyllingsgrad her vil også gjøre det enklere å tilføre Finsåni en minstevannføring. Samtidig vil økt slukeevne på Finså kraftverk påvirke hvordan dette magasinet manøvreres.

Andre forhold

Det nevnes i innkallingen forhold knyttet til vinter is, utrasing av vei og bekkeløp og konsekvenser for turistbaserte næringer. Dette er alle forhold som Statsforvalteren mener det er viktig at det fokuseres på, men er samtidig tema som er utenfor vår forvaltning.

Avbøtende tiltak

I revisjonssøknaden er det inkludert vedleggsrapporter fra Terrateknikk knyttet til påvirkning og avbøtende tiltak i Hemsåni og Finsåni. Enkelte rapporter henviser til rapporter som ikke er vedlagt. Dette er uheldig og kan bety at vi feilvurderer kunnskapsgrunnlaget.

Hemsåni

Statsforvalteren mener bestemt at det må slippes en minstevannføring på minst 50l/sek forbi bekkeinntaket. Et slikt slipp har konsekvenser for kraftproduksjon ettersom dette vannet i dag utnyttes på 3 kraftverk. Andre avbøtende tiltak må derfor også vurderes. Det er vanskelig å vurdere relevante tiltak utover minstevannføring uten å ha befart området. Det er derfor mulig vi vil endre vår uttalelse etter en felles befarung.

Vi finner samtidig anbefalingene til Terrateknikk interessante og relevante. Disse er omtalt i vedlegg 13 og 14 til søknaden. Vedlegg 12 omhandler tiltak som er ferdigstilt. Disse bør evalueres nå ettersom det har gått nesten 10 år siden de ble utført. Tiltakene i bekken må også hensynta at det ble etablert et nytt kraftverk her i 2020.

Mens minstevannføring må avklares i konsesjon, vil andre tiltak kunne hjemles i standard naturforvaltningsvilkår.

Lindåni

Statsforvalteren støtter seg her på Terrateknikk sine vurderinger og mener bestemt at det må gjøres en vurdering av gevinst for naturmangfoldet dersom det etableres en minstevannføring. Samtidig er vi innforstått med utfordringene knyttet til dette som tiltak. LRV i Lindvaten vil gjøre det utfordrende å sikre en minstevannføring i denne elva. Det bør derfor også her vurderes kompensatoriske tiltak i andre deler av vassdraget. Det er vanskelig å vurdere hva som er relevante tiltak uten å ha befart området. Det er derfor mulig vi ønsker å endre vår uttalelse etter felles befarung.

Mens minstevannføring må avklares i konsesjon vil andre tiltak kunne hjemles i standard naturforvaltningsvilkår.

Finsåni

Det er ikke slipp av minstevann fra Bjørnestadvatnet til Finsåni. Vassdraget var likevel fiskeførende i hele sin strekning i 2013, men vil gå tørt opp mot innsjøen i tørre perioder. Restfeltet på ca 15 km² tilfører vassdraget mer enn tilstrekkelig vann til at det meste av Finsåni er fiskeførende hele året.

Terrateknikk har anbefalt en rekke habitatfremmende tiltak. Det må innføres standard naturforvaltningsvilkår som hjemler slike tiltak. Påvirkningene og tiltakene som ble anbefalt av Terrateknikk ble gjort før Gamle Finså museumskraftverk er satt i drift. Da dette kraftverket fører vann bort fra Finsåni, må man se på konsekvenser av dette når man vurderer aktuelle tiltak i Finsåni.

I vedlegg 18 til søknaden er det utført vurderinger av endret slukekapasitet ved Finså kraftverk på Finsåni. Økt slukekapasitet vil medføre at reguleringssonen i Bjørnestadvatnet kan eller vil økes.

Finsåni er allerede sterkt rammet av oppstrøms reguleringer. Enkelte hydromorfologiske egenskaper i Finsåni kan være opprettholdt i dag, fordi Bjørnestadvatnet i perioder renner over (flomtap). Denne delen av vassdraget er befolkningsnært og veldig synlig fra vei. Både hensyn til fisk, øvrig akvatisk biologi og estetikk mener Statsforvalteren at det må innføres minstevannføring på denne strekningen.

Det er i søknaden antydning flere mulige slippunkt for minstevannføring. Statsforvalteren krever at slipp skal være så nært dam ut av Bjørnestadvatnet som overhodet mulig. Vi mener også at minstevannføring kan ledes med rør fra Forlibekken i perioder magasinvannstand i Bjørnestadvatnet har for lav fyllingshøyde. Det vil også være mulig å hente vann fra bekk mellom Skarvatn og Bjørnestadvatnet som slippes ved dammen. Vi mener at minstevannføring skal slippes hele året og ikke begrenses til perioden 15. juni til 1. september. Dette for å ivareta biologi i vassdraget også gjennom vinteren og ikke kun fremstå som et slipp av vann for turister. Statsforvalteren mener ut fra dette at foreslåtte slippunkt eller tidsavgrensning ikke er tilfredsstillende.

Hardere drift av Bjørnestadvatnet, når slukekapasitet ved Finså kraftverk øker, vil øke erosjon fra strandsonen i innsjøen. Over tid kan dette bety et mer næringsfattig vann og av den grunn redusert plante-, dyre- og fiskeproduksjon.

AEVK skriver i revisjonsdokumentet at det skal være særdeles gode grunner for å gi pålegg om slipp av minstevannføring i Finsåni. Statsforvalteren er uenig i dette, og mener at NVE rapport 49:2013 ikke kan tolkes på denne måten. Rapport 49:2013 er et viktig kunnskapsgrunnlag og utgangspunkt for prioriteringer i regionene, men representerer ingen fasit i forhold til slipp av minstevann. Det kan gjøres andre prioriteringer i vannregionene, for eksempel som følge av mer lokal kunnskap eller som følge av regionale prioriteringer som avviker fra de som er lagt til grunn i rapporten.

Statsforvalteren vil understreke at det ikke er kommunen som skal fastsette hvor eventuelle minstevannføring skal slippes. Agder fylkeskommune og Statsforvalteren bør involveres i denne avgjørelsen.

Det må utredes om det kan etableres to-veis konektivitet mellom Bjørnstadvatnet og Finsåni. Såfremt det ikke er umulig, vil Statsforvalteren kreve slike tiltak. Dette er tiltak som ville blitt krevd utredet dersom kraftverket var opp til konsesjonsbehandling i 2021.

Tiltak i tilførselsbekker

Alle biologiske kvalitetselement er ødelagt i bekkene mellom magasinene som følge av «null» minstevannføring. Statsforvalteren anser det som lite realistisk å kreve minstevannføring utover til de bekkene som er anført ovenfor. For å kompensere for tapt gyteareal er det mulig å gjennomføre habitatfremmende tiltak i flere tilførselsbekker. Tiltak her kan bestå av oppvandringsramper eller terrengtilpassninger som gjør det mulig for fisk å vandre mellom magasin og «reetablerte» gyteområder. Det kan også være nødvendig med utlegging av gytegrus samt tiltak for å bedre vannkvalitet. Målet er å skape naturlig reproduksjon av fisk og på sikt avslutte utsettinger i magasinene.

Andre habitattiltak

AEVK skriver i kap 10.2.4 at de vil igangsette forpliktende planer for opprensning av vann og elver, sedimenter og tilgroing. Slike tiltak kan gjøres med bakgrunn i standardvilkår. Statsforvalteren vil påpeke at slike tiltak også kan gjennomføres frivillig og før standardvilkårene er satt. Alle tiltak må godkjennes av Fylkeskommunen eller av Statsforvalteren samt av NVE. Det er naturlig at kommunen får uttale seg i denne prosessen.

Selve tiltakslisten er god, og vi ser det ikke hensiktsmessig å vurdere de enkelte anbefalingene her. De må uansett omsøkes.

Standard naturforvaltningsvilkår

Statsforvalteren forventer at det innføres standard naturforvaltningsvilkår for samtlige kraftverk. Vilkårene må utformes slik at det blir mulig å oppnå GØP.

Statsforvalteren krever at vilkårene utformes slik at det er mulig å pålegge uttynningsfiske, fysiske og kjemiske (kalking) habitattiltak og hjemmel for å pålegge naturfaglige undersøkelser. Vilkårene må også hjemle tiltak i tilførselsbekker som kompensatoriske tiltak.

Med hilsen

Per Ketil Omholt (e.f.)
faggruppeleder art
Miljøvernavdelingen

Frode Krog Lund
seniorrådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Agder fylkeskommune

Vedlegg

Vannstandsvariasjoner hentet fra <https://beta-sildre.nve.no/>

HRV, LRV og median vannstand er vist med rød stiplet strek.

